

Waar is de orgelman?

Een Koude-Oorlogsherinneringsmedaille voor alle dienstplichtigen uit het Oude Leger van voor de *Wende* zal er wel nooit komen. Die dienstplichtigen zal dat waarschijnlijk worst wezen; dienstplichtigen hadden nu eenmaal niet zo'n martiale blikjescultuur. En ze hebben zeker niet hun ziel en zaligheid gelegd in de dienst of zich zulke opofferingen getroost of zulke buitensporige ontberingen moeten ondergaan, dat een 'blikje' veel waardering krijgt.

Nee, dan de veteranen! Daarvan is de roep om erkenning lang ongemerkt aan de politiek voorbij gegaan en pas in de nadagen van de Koude Oorlog en daarna is er een veteranenbeleid van de grond gekomen. Voor het gros van de WO II-veteranen (bijna) te laat, voor de Indië- en Koreaveteranen rijkelijk laat, voor wie dienden in Nieuw-Guinea, in Libanon, in ... – pas toen er problemen in de publiciteit kwamen en er politiek mee kon worden gescoord, gebeurde er wat. Nu stáát er een veteranenbeleid, is er een Veteraneninstituut en krijgen oude en jonge veteranen de verdiende erkenning.

Maar het Oude Leger dreef op een categorie militairen die de toon zette waarmee de krijgsmuziek van het Oude Leger werd

de VN. Zonder reservisten; geen Nationale Reserve. Zonder reservisten – ach wat... Als er wat is: trek een blik reservisten open. Zo simpel is dat. En is er niks meer – dank ze weer af. Nèt zo makkelijk! Zo ging dat in 1870-71 al, zo werkte dat feilloos in '14-'18, in '40-'45 en nog decennia daarna. Tot op de dag van vandaag, leert de actualiteit.

En de reservisten lieten en laten het zich welgevallen. Maar ergens steekt het. Van enige vorm van erkentelijkheid voor die vrijwillige inspanning, voor de niet vergoede kosten die ermee gepaard gaan, voor het uitoefenen van de ambassadeurstaak voor de krijgsmacht, zoals dat heet – van enige blijk van waardering is geen sprake. De steunpilaren van het Oude Leger komen er maar bekaaid af. Hoewel, er is in Utrecht een prachtige plek, waar ze

zich weer duidelijk af. Veronachtzamen, achteloos afdoen, vergeten. Nog zoiets: waar blijft de wetenschappelijk verantwoorde geschiedschrijving van het instituut 'reserve-personeel' van het Oude Leger, vóórdat het grote vergeetboek definitief dichtgaat? Nu zijn de betrokkenen er nog, nu zijn de verhalen en foto's nog beschikbaar, nu kan het nog. Als over veertig, vijftig jaar de laatste reservisten van het Oude Leger zich opmaken om definitief af te zwaaien, is het voor de zoveelste keer te laat. Moet er persé weer worden gewacht tot het bijna te laat is? Is er wéér niet geleerd van de ervaringen met oude en jonge veteranen? Dat zou toch van de ratten zijn! En er zou nu, vooraf, geïnvesteerd kunnen worden in de toekomstige reservisten – de BBT'ers. Ze zijn vast makkelijker te werven als ze weten niet als oud vuil te worden afgedankt als ze niet toevallig óók veteraan zijn. Daarom doe ik nu een oproep. Een oproep namens al die reservisten van het Oude Leger en die van de Nieuwe Krijgsmacht die zich ooit in dezelfde positie zullen bevinden als wij van het Oude Leger nu. Een oproep om voor de reservisten te doen wat voor de veteranen is gedaan. Een oproep aan de Minister van Defensie: "Minister! Ontwikkel een goed reservistenbeleid! Richt, net als voor de veteranen, een Reservisteninstituut op om dat beleid uit te voeren. Op den duur kunnen die twee uitstekend samen gaan. En, Minister, u weet vast een betere plaats voor ons dan het Utrechtse museum Van Speelklok tot Pierement!" ■

Van enige blijk van waardering voor reservisten is geen sprake

ge-maakt. Muziek die ons de Koude Oorlog hielp winnen. Orgelmuziek, zeggend, ten gehore gebracht door de talloze orgelmannen en andere zwingels van de reserve.

Zonder reservisten waren herhalingsoefeningen onmogelijk geweest. Zonder reservisten op te leiden was driekwart van het dienstplichtige leger zonder dagelijkse leiding geweest. Zonder reservisten: geen Nederlandse bijdragen aan de NAVO en

ongetwijfeld zullen worden gewaardeerd om wat ze zijn, om wat ze gedaan hebben, om wat ze voor de maatschappij hebben betekend en nog betekenen. Een plek waar orgellieden en reservezwingels in ere worden gehouden, méér dan waar ook. Méér dan bij Defensie, Bronbeek of Veteraneninstituut tot nu toe.

Nu we op het derde lustrum van de *Wende* afstevenen, tekent het aloude patroon

Drs John Angenent is reserve-officier.